

VERKTØYKASSE

10.3 E-LÆRINGSKURS

WORK -AUT

BRUK AV ARBEIDSBASERT
LÆRING (WBL) FOR Å FREMME
PROFESJONELL INKLUDERING AV
PERSONER MED
AUTISMESPEKTERFORSTYRRELSER.

kunnskapstrening it

business foundation for education

Introduksjon

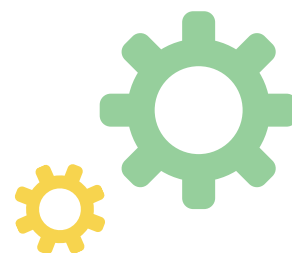
For voksne med autismespekterforstyrrelser (ASF) kan det være utfordrende å søke etter en jobb. Det er imidlertid også en utfordring for arbeidsgivere, jobbrådgivere, HR-ledere, hvordan man kan støtte og bistå mennesker med ASF med integrering i arbeidsmarkedet og hvordan dette skal bli mer vellykket.

Dokumentet fokuserer på tilegnelse og forbedring av veilednings- og mentor ferdighetene til WBL- veilederne (arbeidsbasert læring), VET-lærerne og trenerne, karriereutøvere, HR og sosialarbeidere i sitt arbeid med mennesker med ASF. Det fokuserer også på evnen til å trene og veilede de ansatte i mottaksorganisasjonene, til å jobbe og samhandle med mennesker med ASF.

Verktøysettet er delt inn i to deler. Den første delen inkluderer verktøy og instrumenter for å jobbe med mennesker med ASF. Her ser vi på hvilke fagfolk som vil kunne bistå denne gruppen med å øke kunnskapen og ferdighetene deres, ved bruk av karriereveiledning, rekruttering, kommunikasjon og ledelse/veiledning.

Den andre delen inneholder verktøy og instrumenter for opplæring og rådgivning til de ansatte i mottaksorganisasjonene om hvordan de skal jobbe og samhandle med mennesker med ASF. Disse verktøyene vil øke bevisstheten til bedrifter om egenskapene og ansettelsesbarheten til personer med ASF. Støtte-arbeidere vil gi dem veiledning om hvordan de kan skape en arbeidsplass som er inkluderende.

Vi håper at verktøyene i dette dokumentet vil hjelpe bedrifter og fagfolk aktivt med å engasjere seg i inkluderingsarbeid og bidra til å bygge bro mellom menneskene med ASF og arbeidsmarkedsinstitusjonene og organisasjonene, og hjelpe dem med å engasjere seg bedre med hverandre.

Verktøy og instrumenter for å jobbe med mennesker med ASF

MALER FOR Å STØTTE ANSETTELSES- / KARRIEREORIENTERINGS PROSESSEN

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

To forskjellige sett med maler, med noen punkter spesielt adressert til arbeidsgivere og post-16 fagfolk for å hjelpe autistiske mennesker i deres overgang til arbeidsverdenen.

Formålet med disse verktøysettene er:

- å hjelpe arbeidsgivere med å skape mer inkluderende arbeidsplasser der individer med nevrovariasjon kan trives, gjennom gjennomgang og justering av ansettelsesprosesser, ledelsespraksis og arbeidsområder, som bare er utformet med tanke på nevrotypiske mennesker.
- å gi post-16 fagpersoner ressurser til å legge til rette for vellykkede samtaler med autistiske unge mennesker og hjelpe dem med å forberede seg på, og reflektere over, sine praksisplasser.

Læringsmål:

- Tilpass ansettelses-/karriereorienteringsprosessen til personer med ASF-behov
- Støtt autistiske mennesker til å forberede seg på jobbintervju
- Identifisere ungdommens ferdigheter og erfaringer
- Lag en profil som fremhever mennesker med ASF sine styrker og behov på arbeidsplassen
- Vurdere arbeidserfaringen under eller på slutten av utplasseringen
- Identifiser folks fremtidige ambisjoner og karrieremål.

Beskrivelse:

Malene er utviklet av **Ambitious about autism**, en britisk veldedighet for barn og unge med autisme ved hjelp av **Autism Education Trust (AET)** et null-profit program etablert og støttet av Department for Education for å forbedre opplevelsen av utdanningstilbud og studieresultat til barn og unge med autisme. Videre, "Ambitious about autism" kjører "Employ Autism", et nasjonalt program som gir opplæring, ressurser og dynamisk mentorskap til et bredt spekter av partnere over hele Storbritannia, inkludert arbeidsgivere, karrierefagfolk, foreldre og unge mennesker.

Malene for post-16 fagpersoner er ment å legge til rette for vellykkede samtaler med autistiske unge mennesker og hjelpe dem med å forberede seg

på, og reflektere over, sine arbeidsutplasseringer. Du kan finne:

- Invitasjon til avtale: å invitere den unge personen til en orientering
- Sammendrag av samtalen før utplassering: for å identifisere den unge personens ferdigheter og erfaring
- Ansattprofil: å opprette en profil for den unge personen, som skal deles med arbeidsgiveren når personen er matchet med en praksisplass
- Vurdering av praksisløpet: å forstå hva som gikk bra og hva som kunne vært forbedret med arbeidserfaringen, og å vurdere den unges fremtidige ambisjoner, karrieremål og å lage handlingsplan

Malene for arbeidsgivere er ment å støtte autistiske unge mennesker på arbeidsplassen og hjelpe arbeidsgivere og HR-fagfolk med å få intervjuer tilpasset for dem. Du kan finne:

- En rekke maler som kan deles med unge mennesker for å hjelpe dem med å forberede seg på arbeidsmiljøet:
- Invitasjon til intervju: å forberede en autistisk ung person til et intervju på arbeidsplassen din
- En sideprofil: for å fange opp all viktig informasjon om personene som er berørt av ASF på ett enkelt ark
- Reise til intervjuet og arbeidsplassen: å gi den unge personen detaljer om hvordan man kommer seg på jobb og hvordan arbeidsmiljøet vil se ut og føles

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Noen ganger er informasjonen som kreves mye, og dette kan utfordre personen som er berørt av ASF.

Muligheten til å sende malene til personen før avtale/intervju kan redusere angst, og spørsmålene kan tilpasses etter personen.

Materialer:

Maler og video attester er tilgjengelige fra følgende lenker:

Maler for arbeidsgiver

<https://www.autismeducationtrust.org/sites/default/files/2022-02/employment-toolkit-for-employers-ambitious-about-autism-new-aet-logo.pdf>

Maler for post- 16 profesjonelle

https://www.autismeducationtrust.org.uk/sites/default/files/2022-01/employment-toolkit-for-professionals-ambitious-about-autism_new-aet-logo_0.pdf

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Dokumentene inneholder også videouttalelser fra autistiske mennesker som beskriver erfaringer på arbeidsplassen, spesielle problemer, ambisjoner og så videre.

“Ambitious about autism” gir en rekke gratis tilgangsressurser:

Webinarer for profesjonelle:

<https://www.ambitiousaboutautism.org.uk/what-we-do/training-and-consultancy/our-training-courses>

Verktøysett produsert av autistiske ungdomsbrukere:

<https://www.ambitiousaboutautism.org.uk/what-we-do/connecting-young-people/youth-led-toolkits>

10 trinn for å skape et inkluderende miljø for nevrodiversitet:

<https://www.bath.ac.uk/publications/resources-for-researchers-and-the-autism-community/attachments/10-steps-to-creating-a-neurodiverse-inclusive-environment.pdf>

Læringsutbytte:

- å hjelpe personer med ASF med å forberede seg til et jobbintervju
- å tilpasse ansettelses-/karriereorientering prosessen til behovene til personer med ASF
- å støtte personer med ASF i anerkjennelse og identifisering av styrker, behov og ferdigheter
- å anvende teknikker for identifisering av en persons fremtidige ambisjon og mål
- å veilede personer med ASF i deres karrierevalg og fremtids vei

personer med ASF vil lære:

- å søke på en stilling
- å være forberedt på å møte på et jobbintervju
- å evaluere en jobberfaring

AWARD The Game (brettspill)

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

AWARD- Spillet er et brettspill utviklet innenfor rammen av Erasmus+ co-finansiert prosjekt 'AWARD - Autistic World a Real Dimension (Autistisk Verden en Virkelig Dimensjon).

Spillet er ment å trene og forberede folk med autisme for profesjonelle aktiviteter på en involverende og morsom måte og for å øke egen motivasjon for å følge læring som en ubevisst prosess.

Læringsmål:

Spillet har som mål å gi en komplett tilnærming til forskjellige aspekter:

- Sosial interaksjon, kommunikasjonsspråk: studentene utøvde tålmodighet, gjensidig respekt, øyekontakt, regularisering av tale, forståelse av kommandoer.
- Kognitiv sfære: studentene praktiserte å bruke et argument for å komme i samtale med andre spillere og forstå forskjellige oppgaver.
- Motor-sfære: unngå repeterende bevegelser eller plutselige bevegelser

Beskrivelse:

AWARD-spillet er ment å bidra til utvikling av nøkkelkompetanse og mellommenneskelige ferdigheter hos mennesker som er berørt av autisme ved å stille spørsmål ved hva de skal gjøre i reelle arbeidsbaserte scenarier, hvordan man kan forbedre ritualer, rutiner og å håndtere arbeidsregler og oppgaver. Målet er å få folk med autisme, til å bli kjent med og forberedt på de forskjellige situasjonene som kan oppstå på en arbeidsplass, eller som er relatert til en typisk arbeidsdag, for å kunne reagere på dem på en riktig måte og for å kunne unngå angst og stress. Disse situasjonene og tilhørende kort er delt inn i fire forskjellige kategorier:

1. Forberedelse og måten å jobbe på: Dette settet med aktiviteter tar sikte på å forbedre noen nyttige oppgaver for å gjøre deg klar til å gå på jobb, for eksempel Hva må du tenke på for å våkne i tide?
2. Regler for arbeid: Dette settet med aktiviteter tar sikte på å lage noen regler som er nyttige for å møte arbeidsdagen. f.eks. Du kommer på jobb, må du logge inn et sted?

- Kommunikasjon og samhandling: Dette settet med aktiviteter tar sikte på å forbedre mellommenneskelige ferdigheter som er nyttige i arbeidshverdagen, for eksempel hvordan man reagerer på spesifikke situasjoner?
- Ritualer og selvhjelp: Dette settet med aktiviteter tar sikte på å forbedre vaner og selvhjelpsaktiviteter, for eksempel Hva kan du gjøre for å slappe av? Hvilke ritualer kan hjelpe deg?

Spill

- det spilles sammen med en trener/operatør
- det kan spilles av 1 til 4 personer
- spillerne spiller sammen (Det er ikke en kontekst. Det er en utveksling mellom spillerne)
- startspilleren setter brikken på den første firkanten
- startspilleren trekker det første kortet fra pakken og leser det høyt
- spillerne diskutere oppgaven og utveksle ideer og erfaringer (kommunikasjon med hverandre)
- treneren kan gi hjelp
- etter 5 minutter stopper utvekslingen
- brikken flyttes én firkant fremover
- startspillerkortet går til den første spilleren til venstre
- spilleren leser neste oppgave høyt

Hver spiller mottar tre sjetonger eller mynter

- på slutten av spillet blir belønninger gitt til spillere for å motivere dem (søtsaker og / eller hva som antas å være av interesse for spillerne)
- Hvis en spiller ikke ønsker å gjøre en oppgave, kan han kaste en av sine sjetonger.
- spilleren får en liten ekstra belønning for hver sjetong han/hun har igjen på slutten av spillet
- ved hjelp av sjetonger kan en spiller unngå ubehagelige situasjoner, men han/hun mister sjansen for å få en endelig belønning

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

De arbeidsbaserte og relaterte situasjonene som er beskrevet er ganske generelle, dette er en styrke fordi spillet kan brukes på forskjellige arbeidssituasjoner, men det er også en begrensning i tilfelle du trenger å trene personen på spesifikke arbeidsrettede regler og prosedyrer. Denne

begrensningen kan håndteres ved å forberede ad hoc-kort.

Varighet:

Spillet avsluttes etter 10 runder en brikke når den endelige firkanten

Materialer:

Spillet kan lastes ned fritt fra denne lenken:

https://www.cpeleonardo.it/wp-content/uploads/2021/05/Carre-AWARD_EN.pdf

Ressurser, referanser & tilgjengelighet: *(Hvis aktuelt)*

Andre ressurser finner du på AWARD-prosjektets nettside:

<https://www.cpeleonardo.it/autismo-e-inserimento-lavorativo-conclusa-lesperienza-del-progetto-a-w-a-r-d/>

Læringsutbytte:

- veilede personer med ASF for å forberede seg til arbeidslivet
- å veilede personer med ASF for å unngå upassende oppførsel på arbeidsplassen
- å støtte personer med ASF med å lære teknikker for håndtering av stress

Spillet vil hjelpe folk med ASF:

- til å administrere tiden på riktig måte
- til å samhandle og kommunisere med kolleger på riktig måte
- til å samhandle og kommunisere med kunder på riktig måte
- å håndtere stress
- forstå sosiale regler og arbeidsregler

Autisme plattform (autism platform)

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

“Autism Employment”-plattformen er et verktøy for å evaluere ansettelsen av en autistisk person gjennom en rekke spørreskjemaer. Plattformen er rettet mot fagkyndige eller autistiske mennesker. Vi gir dem verktøy for å sikre oppfølging og veiledning av autistiske mennesker mot og i arbeid. Disse verktøyene er utviklet av spesialister med mange års erfaring innen autisme og sysselsetting. Deres formål er å optimalisere tiden som trengs for å vurdere behovene til personen og arbeidsmiljøet og å få effektivitet i veiledningen og implementering.

Læringsmål:

- Å vurdere behovene til en person med autisme
- Å få effektivitet i veiledning og gjennomføring av implementering
- Å gi personlige råd og veiledning til personer med ASF

Beskrivelse:

Det er ingen kostnad for en person med ASF å bruke plattformen. Man registrerer seg ved å velge "Autistisk person" på registreringsskjemaet. Bruken av plattformen av en ekspert er gratis for opptil 3 oppfølginger. Eksperten registrerer seg på plattformen vår ved å velge "Ekspert" på registreringsskjemaet og drar nytte av muligheten til å følge opp 3 profiler gratis på siden sin. Etter registrering kan profilen tilpasses med et bilde, logo eller avatar, samt et forsidebilde og flere felt kan fylles ut. Bruken av "Autism platform" krever at en ekspert settes i kontakt med en person med ASF. Eksperten kan be personene med ASF, som han/hun følger opp, om å registrere seg på plattformen, eller personene med ASF be sin ekspert om å registrere dem ved hjelp av vår invitasjonsmodul. "Autisme Employ" etablerer forholdet på "back office". Forespørselen må gjøres fra profilen via skjemaet "Forespørsel om kontakt".

Eksperten, når den er registrert, kan da ha kontroll over spørreskjemaene og sende dem online til den personen med ASF han / hun følger. Eksperten vil da ha tilgang til svarene og poengsummen til personen.

Eksperten har mulighet til å sende spørreskjemaer til personen med ASF, men også til et familiemedlem og/eller en arbeidsgiver. Vær oppmerksom på at dette bare er mulig med samtykke fra personen med ASF. Et e-postvarsel sendes ut for hver forespørsel fra eksperten.

Så snart en person er ferdig med å svare på et spørreskjema, mottas en e-post med svarene og poengsummen, både av eksperten og respondenten. Resultatene er også tilgjengelige på plattformens profil. Et internt meldingssystem tillater kommunikasjon mellom eksperten og den autistiske personen.

Eksperten kan sende spørreskjemaer og visualisere resultatene, bare til personen med ASF og personene i deres miljø, som han har fått tillatelse til å være i forbindelse med via plattformen.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Plattformen er gratis for de tre første profilene.

Plattformen er bare tilgjengelig på fransk

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Kobling til plattformen:

<https://autisme-emploi.fr/#:~:text=Notre%20plateforme%20Autisme%20Emploi%20est,commenter%20à%20utiliser%20notre%20plateforme%20!>

Læringsutbytte:

- Å hjelpe personer med ASF til å ha personlig oppfølging av en ekspert/profesjonell

"KIT'COM OM autisme"

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

"KIT'COM à PROPOS d'autisme" er et verktøy for å øke bevisstheten om autisme for arbeidsgivere og andre interessenter på arbeidsplassen, for profesjonell inkludering av personer med autisme.

Settet (The Kit) ble opprinnelig opprettet i 2018 i samarbeid med CRA Alsace, CRA Nord Pas de Calais og foreningen Action et Compétences.

Læringsmål:

- Å øke bevisstheten om autisme blant arbeidsgivere og andre aktører i arbeidslivet, med sikte på å fremme den profesjonelle integreringen av mennesker med autisme.

Beskrivelse:

"KIT'COM OM autisme" inneholder 4 verktøy:

1. "Autisme og sysselsetting" presentasjonsmateriale (digitalt) som vil hjelpe fagfolk å forstå utfordringene i sysselsetting av personer med autisme
2. En "Autisme og sysselsetting, hvorfor ikke?" brosjyre (papir) som tar sikte på å gi arbeidsgivere et annet syn på personer med autisme og deres sysselsetting
3. "Oppdagelses-boksen" med kort (papir/papp) som gir en innlevelsrik og interaktiv opplevelse, for å fremme forståelsen for hvordan personer med autisme opplever verden.
4. En kortfilm "Bubble. En reise til autisme" der Josef Schovanec forteller om erfaringene til personer med autisme mot arbeid og ansettelse.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

For øyeblikket finnes det bare på fransk

For å få tilgang til verktøyet, må du kontakte de franske ressursentrene om autisme.

Materialer:

Materialene som er inkludert i settet er beskrevet ovenfor.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Kobling til settet:

<https://gncra.fr/outils/kitcom/>

Læringsutbytte:

- Forstå hvordan faglig integrering av personer med autisme fungerer
- Å gi arbeidsgivere et annet syn på personer med autisme og deres sysselsetting

"KIT'COM OM autisme"**Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)**

Verktøyet inneholder arbeidsark til bruk for å reflektere over informasjon som presenterer egenskaper til personer med autisme og til å reflektere over arbeidernes individuelle styrker og viktige faktorer på et arbeidsområde.

Læringsmål:

Lær og reflekter over hva autisme er og hva dette betyr for arbeidet.

Beskrivelse:

Verktøyet er veldig enkelt og designet på en måte slik at leseren kan lære om personer med autisme og deretter reflektere over hva deres styrker er, så vel som hva som er viktig for dem på jobben. Arbeidsarkene kan brukes i videre opplæring og utvikling for kolleger for å oppmuntre til samtale og refleksjon.

Begrensninger: Verktøyet er bare tilgjengelig på tysk, men materialene kan enkelt oversettes ved hjelp av et online verktøy som Deepl.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

[Informationsbroschuere Autisten am Arbeitsplatz.pdf \(unternehmens-netzwerk-inklusion.de\)](https://www.informationsbroschuere-autisten-am-arbeitsplatz.pdf)

Læringsutbytte:

- Kunne skape en mer inkluderende arbeidsplass
- Kunne forberede seg på en ny medarbeider med autisme
- Kunne kommunisere hva som er viktig for arbeidsplassen
- Kunne identifisere individuelle styrker

Bevissthet om autisme på arbeidsplassen

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

Verktøysettet hjelper ansatte (representanter) med å gjenkjenne problemer, som kan påvirke personer med autisme på jobb og gi dem informasjon om hvordan de kan gi en stemme til mennesker med autisme for at de skal få respekt for sine rettigheter på arbeidsplassen.

Læringsmål:

Dette verktøysettet hjelper andre med å vurdere faktorer på arbeidsplassen som kan påvirke arbeidstakere med autisme eller familiemedlemmer med autisme negativt. Leseren lærer å gjenkjenne områder på arbeidsplassen som kan være direkte eller indirekte diskriminering mot personer med autisme og presenterer også god praksis for å takle barrierer.

Beskrivelse:

Verktøysettet gir rikelig med nyttig informasjon om autisme og problemer som kan oppstå i en fagforening. Videre presenteres ytterligere forhold som kan oppstå i forbindelse med autisme, for at medarbeidere skal kunne bedre forstå. Verktøysettet fremhever områder man bør være bevisst på, grunnet ulikheter. Verktøysettet presenterer flere casestudier som beskriver erfaringer fra arbeidstakere med autisme og presenterer hva som gikk bra og ikke så bra.

En del av verktøysettet fokuserer på viktigheten av den "sosiale modellen" for funksjonshemming. Den "sosiale modellen" vurderer svekkelse og funksjonshemming separat. Svekkelse er et karakteristisk eller et vedvarende trekk, som kan, eller ikke kan, skyldes en skade, sykdom eller tilstand. Funksjonshemming er holdnings- eller fysiske barrierer som gjør livet vanskeligere for funksjonshemmede".

Sammen med lover og regjeringens politikk for permisjon og bistand diskuterer verktøysettet tilnærmingen, for videre å kunne diskutere med arbeidsgivere for å endre tilnærmingen til å være mer imøtekommende.

Begrensninger: Verktøysettet er spesielt designet for fagforeningsmedlemmer i Wales, men ideene kan også overføres til andre områder.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

[Autism Awareness in the Workplace FINAL.pdf \(tuc.org.uk\)](#)

Læringsutbytte:

- Kunne skape en mer inkluderende arbeidsplass
- Kunne forberede seg på en ny medarbeider med autisme
- Kunne skape bedre integrering for autistiske mennesker
- Kunne kommunisere med autistiske mennesker på arbeidsplassen
- I stand til å respektere og beskytte personvernet til noen med autisme
- Kunne stå opp for rettighetene til personer med autisme i arbeidsmiljøet

Guide hefte "Jobbsøkere med Aspergers syndrom"**Hva?**

Et veiledningshefte for ansatte i NAV (Arbeids- og velferdsetaten), fagpersoner, arbeidsgivere, personer med Aspergers og deres pårørende. Hftet kan brukes til økt kunnskap om Aspergers, for kunnskap om tilretteleggingsalternativer og for økt kunnskap om hvordan man kan bidra til bedre inkludering på arbeidsmarkedet for denne gruppen.

Læringsmål:

Hftet tar sikte på å:

- Øke kunnskapen om utfordringene personer med Aspergers syndrom kan ha i arbeidslivet
- Beskrive gode tilnærminger i yrkes- og karriereveiledning
- Gi tips om tilrettelegging og hjelpemidler
- Beskrive viktige aktører og deres betydning i prosessen fram mot arbeidsdeltakelse.

Beskrivelse:

Hftet inneholder informasjon om:

- Asperger syndrom (Ressurser, utfordringer, psykiske utfordringer og ytterligere utfordringer)
- NAV i møte med personer med Aspergers syndrom (Overgangsfaser, Individuell plan og ansvarsgruppe og kartlegging av arbeidsevne)
- Karriereveiledning (Valg av yrke og arbeidsområde)
- Tiltak og støtteordninger i NAV (herunder oppfølging, mentor, lønnstilskudd mv.)
- Tilrettelegging i utdanning
- Tilpasning på arbeidsplassen

- Erfaringer (fra bedrifter som alle har gode erfaringer med ansatte med Aspergers syndrom)
- Tips og anbefalinger i forhold til litteratur og nettsider

Begrensninger:

Heftet er foreløpig kun tilgjengelig på norsk.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Heftet er utarbeidet av Arbeidsrådgivere i NAV i samarbeid med Oslo universitetssykehus, NevSom - Nasjonalt kompetansesenter for nevroutviklingsforstyrrelser og hypersomnier. Heftet kan lastes ned gratis her: [Jobbsøkere med Aspergers syndrom](#).

Læringsutbytte:

- Økt kunnskap om personer med Aspergers, tilpasninger og tilrettelegging på arbeidsplassen.

IVAS Informasjonsverktøy tilpasset personer med autisme og evnenivå innenfor normalområdet.

Hva er IVAS?

IVAS er et visuelt konkretiseringsmaterieell for å kartlegge en persons styrker og tilretteleggingsbehov på jobben. Den består av en "pyramide" og tilhørende ordkort med ulike uttalelser.

Kartleggingen foregår gjennom samtale og bruk av konkretiseringsmaterialet, og det er derfor mest hensiktsmessig å sitte i samme rom.

Læringsmål:

Diagnosen sier lite om personens evner, personlighet, ferdigheter og styrker. Graden av funksjonshemming varierer mellom forskjellige mennesker. Det er derfor nødvendig å kartlegge individet før oppstart i arbeidslivet, for bedre å forberede og legge til rette for god inkludering på arbeidsplassen.

Hensikten er å finne det den enkelte opplever mest betydningsfullt for å ha en god og meningsfull skole/arbeidsdag. Formålet er å kunne utnytte den enkeltes styrker og ressurser og tilpasse seg de utfordringene diagnosen representerer.

Beskrivelse:

Verktøyet er delt inn i 9 kategorier.

Kategoriene er:

1. Mitt syn på studier/arbeid
2. Arbeidsmetoder
3. Læringsstil
4. Organisering, struktur og forutsigbarhet
5. Stress
6. Sosial interaksjon
7. Sosial forståelse
8. Uavhengighet
9. Autisme

Kortene vil bli plassert i "pyramiden" av den enkelte person med autisme, for å oppgi betydningen av uttalelsene på kortene. Uttalelsene er korte og tydelig formulert. Dette verktøyet er derfor godt egnet for personer med kognitive utfordringer.

Når kartleggingen er fullført, skriver veilederen en rapport basert på informasjonen som kommer frem i kartleggingen. Rapporten inneholder også hensiktsmessige tiltak for tilpasning og tilrettelegging til den enkelte.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet:

Verktøyet skal tilpasses den enkelte. Den som utfører kartleggingen skal ha forkunnskaper om autisme og det enkelte individ, for maksimalt utbytte av kartleggingen.

Begrensninger: Verktøyet er foreløpig bare tilgjengelig på norsk og har en engangskostnad.

Varighet: Ca 3-4 timer, 2 kartleggingsintervjuer på 2 timer

Materialer:

Et laminert ark med en pyramide som er delt inn i seks deler med tilhørende ordkort med uttalelser relatert til de 9 kategoriene. I tillegg er det også noen tomme kort slik at testlederen kan legge til uttalelser som er tilpasset den enkelte.

Digitale rapportmaler er en del av verktøyets elektroniske ressurs.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Selskapet SPISS har kompetanse innen autisme og eier rettighetene til kartleggingsverktøyet IVAS.

IVAS kan bestilles på www.spiss.no, og du kan lese mer om verktøyet her: [IVAS](#).

Læringsutbytte:

- Karriereveiledning
- Psykoedukasjon
- Individuell kartlegging
- Kartlegging av ressurser og styrker
- Kartlegging av tilpasningsbehov
- Tiltak mot studier/arbeid

Å bruke et slikt verktøy vil være nyttig for personen med autisme for bevissthet om styrker og tilretteleggingsbehov og vil også kunne bidra som et psykopedagogisk verktøy i en arbeidskontekst. Det vil også være svært nyttig for kollegene personen med autisme jobber sammen med, å kjenne til kartleggingsrapporten. De vil da kunne få en større forståelse av hvordan det oppleves for den enkelte å ha autisme, og hva som skal til for tilpasninger og tilrettelegging for en god studie- eller arbeidsdag.

Verktøy og instrumenter for opplæring og rådgivning av ansatte på arbeidsplassen, om hvordan man arbeider og samhandler med mennesker med ASF

GUIDE TIL VEILEDNING AV PERSONER MED AUTISMESPEKTERFORSTYRRELSER

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

En lettlest og sammenfattet guide, beregnet for arbeidsgivere og ansatte for at de skal kunne kjenne til de viktigste egenskapene ved ASF og måten å samhandle med personer med ASF.

Læringsmål:

- Forstå egenskapene ved ASF
- Forstå fordelene med å ha personer med ASF i teamet
- Hva kan du gjøre som leder, intervjuer, medarbeider eller rekrutterer?

Beskrivelse:

Dokumentet er ment å sensibilisere og gi praktisk informasjon og eksempler til arbeidsgivere og medarbeidere om utfordringene mennesker med autisme kan støte på på arbeidsplassen og hvordan vi kan tilpasse kommunikasjonsstilen vår til deres behov.

Spesielt gir guiden spesifikk informasjon om:

- Kjennetegn på autismspekterforstyrrelser
- Fordeler med å ansette personer med ASF
- Felles utfordringsområder for enkeltpersoner på autismspekteret
- Hva kan vi gjøre for å kommunisere effektivt: i denne delen blir praktiske tips for å kommunisere effektivt med mennesker med autisme gitt, sammenligne feil og riktige måter å formidle beskjeder på
- Foreslåtte tilrettelegginger på arbeidsplassen og i utførelse av arbeidsoppgaver for ansatte med ASF

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Dokumentet gir en generell oversikt med eksempler som kan brukes på alle arbeidsplasser, hver arbeidsplass har sine egne detaljer som må dekkes av et skreddersydd dokument.

Varighet:

Det tar 10 minutter å lese dokumentet.

Materialer:

Retningslinjene kan lastes ned fra denne koblingen:

<https://static1.squarespace.com/static/5a88ab00f43b552a84c3b7c9/t/5d451979cdea480001ef8358/1564809605069/Employer+guide+to+supervising+individuals+on+the+autism+spectrum+2019.pdf>

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

<https://askjan.org/>

Læringsutbytte:

- å kjenne til de viktigste egenskapene ved autismespekterforstyrrelser
- å forstå hva slags utfordringer en person med ASF kan møte på arbeidsplassen
- å forstå styrker og svakheter en person med ASF kan ha
- tilpasse kommunikasjonen til å møte behovene til personer med ASF

OPPLÆRING FOR ARBEIDSGIVERE (SENSITIVITY TRAINING FOR EMPLOYERS)**Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)**

Opplæringen er et webinar og gir en oversikt over diagnosen ASF, styrker og utfordringer hos personer med autisme, støtte og tjenester tilgjengelig for voksne med autisme på arbeidsplassen, og fordelene ved å ansette personer med ASF og andre utviklingshemninger.

Læringsmål:

- Lære om diagnosen autismespekterforstyrrelse (ASF)
- Lære om styrker og utfordringer for personer som har autismespekterforstyrrelser (ASD)
- Vite om støtte og tjenester som tilbys voksne med ASF på arbeidsplassen
- Forstå fordelene ved å ansette personer med ASF og andre utviklingshemninger

Beskrivelse:

Webinaret beskriver hva Autismespekterforstyrrelser (ASF) er, dets mest relevante symptomer og årsaker og en beskrivelse av hovedområdene som påvirkes av Spekteret (Sosial Kommunikasjon og Interaksjon og Begrensende og Repetitiv Atferd).

Etter denne viktige introduksjonsdelen om ASF fokuserer webinarret på følgende aspekter ved arbeidsplassen:

- Relasjoner inn og ut av arbeidsplassen;
- Atferdsutfordringer på arbeidsplassen;
- Følsomhet på arbeidsplassen;
- Språk og kommunikasjon på arbeidsplassen;
- Styrker og utfordringer som påvirker sysselsettingen;
- Rollen som veileder (coach) og naturlig støtte på arbeidsplassen;
- Viktigheten av den individuelle tilnærmingen.

I tillegg, er det visuelle eksempler og kasusstudier innebygd i opplæringen for å sikre at arbeidsgivere kan koble læringen til virkelige situasjoner.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Varighet:

Omtrent 25 minutter.

Materialer:

Webinaret har åpen kildekode og fritt tilgjengelig på Youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=MLK0tdjDSBI>

Ressurser, referanser & tilgjengelighet: *(Hvis aktuelt)*

ELS for Autism Foundation: <https://www.elsforautism.org/>

Læringsutbytte:

- å kjenne til de viktigste egenskapene ved autismspekterforstyrrelser (symptomer og årsaker)
- å forstå hva slags utfordringer en person på spekteret kan møte på arbeidsplassen
- å forstå hva slags forhold, følsomhet og atferdsutfordring en person på spekteret kan møte på arbeidsplassen
- å forstå styrker og utfordringer som påvirker sysselsettingen
- tilpasse kommunikasjonen til å møte behovene til personer med ASF
- å kunne utvikle en individuell tilnærming

Auticiel - Solution Coach Abileo (Løsnings coach)

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

Auticiel, er en leverandør spesialisert på utvikling av applikasjoner som fremmer inkludering av mennesker med psykiske og kognitive funksjonshemninger, har skapt Abileo Coach-løsningen. Det er et digitalt verktøy som tar sikte på å hjelpe arbeidstakere med å få autonomi og utvikle sine ferdigheter, og å lette omsorgspersonenes oppgave.

Læringsmål:

- Legge til rette for organisering av omsorgspersoner
- Å utvikle ulike ferdigheter innen autisme
- Å gi pedagogiske verktøy for å bidra til å gi mer autonomi for omsorgspersoner

Beskrivelse:

Treneren Abileo foreslår en metode og ulike typer bistander for å følge utviklingen og evalueringen av kompetansen i det daglige arbeidet.

Treneren Abileo består av et nettbrett der et program er installert og som inneholder opplæringsprogrammer for arbeidstakere. Det inkluderer også quizer for å kunne utvikle sine kunnskaper og ferdigheter, øvelser, en tidsplan og en sky tilgjengelig for veiledere. Hvert nettbrett kan tilpasses, og nivået kan tilpasses i henhold til personene som bruker det.

Abileo treneren hjelper veilederne (verkstedinstruktører, jobbveiledere ...) med å utføre sin bistand, på den ene siden ved å tilby tilpassede pedagogiske verktøy, som støtte til læring og autonomi, og på den andre siden, ved å hjelpe dem med å evaluere utviklingen av arbeidstakernes ferdigheter på daglig basis. I tillegg oppmuntrer det til kollegastøtte og veiledningssystemer blant praktikantene selv. Til slutt fremmer det utviklingen av digitale ferdigheter for arbeidstakerne, som en ekstra bonus i utviklingen.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Verktøyet er for øyeblikket ikke gratis

Materialer:

Treneren "Abileo" er nettbasert.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Lenke til trener Abileo:

<https://auticiel.com/coach-abileo/>

Læringsutbytte:

- Å hjelpe omsorgspersonen i deres daglige misjon og organisering
- Å gi mennesker med ASF pedagogiske verktøy, for å hjelpe dem med å utvikle sine ferdigheter
- For å la omsorgspersonen og jobbveilederne evaluere ferdighetene og fremdriftene til arbeidstakeren med ASF
- For å få effektivitet i kollegaveiledning og generell veiledning

Illustrert guide S.I.M.O.N**Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)**

S.I.M.O.N.-guiden er laget av "Handisup", og er en komplett og illustrert guide som tar sikte på å støtte arbeidsgivere som rekrutterer personer med Aspergers eller høytfungerende autisme. Et verktøy for inkludering, guiden er illustrert og bygget opp rundt overordnede temaer.

Læringsmål:

- Å forstå egenskapene til en autistisk person
- Å ha en bedre forståelse av sysselsettingen til personer med ASF
- Økt forståelse for å bedre kunne imøtekomme personer med autisme på arbeidsplassen

Beskrivelse:

Målet er å sikre at unge mennesker med Aspergers eller høytfungerende autisme har en tilfredsstillende sosial og profesjonell integrering. Bedre sysselsettingsmuligheter for unge med autisme, vil redusere andelen som forblir arbeidsledige etter endt utdanning. Denne veiledningen gir arbeidsgivere informasjon om hvordan man skal håndtere autisme på arbeidsplassen på en illustrert og underholdende måte.

Dokumentet inneholder omtrent 35 lysbilder og gir variert informasjon om:

- Egenskapene til autisme
- Sysselsettingen til personer med autisme

- Bruk av jobb coach (veileder)
- Tilrettelegging på arbeidsplassen for personer med autisme
- Metoder for å kommunisere med personer med autisme på jobb

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger:

Siden det er opprettet av en fransk struktur, er dokumentet for øyeblikket bare tilgjengelig på fransk

Varighet:

Dokumentet kan leses på mindre enn en halv time.

Materialer:

Selve guiden, finnes i pdf online:

https://www.handisup.asso.fr/docs/Nos_actions/Projet_SIMON/handisup_-_guide_simon.pdf

Ressurser, referanser & tilgjengelighet: *(Hvis aktuelt)*

Lenke til prosjektet på engelsk: <https://www.handisup.asso.fr/en/our-actions/simon-project>

Læringsutbytte:

- Å forstå sysselsettingen av personer med ASF, deres styrker og fordelene de kan tilby en bedrift
- Å forstå effektiviteten av arbeidstrening for autistiske mennesker
- Å lære å gjøre tilpasninger på arbeidsplassen for personer med ASF

Toolkit for employers – Transition to employment

Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

En trinnvis guide til å bli en autisme-tilpasset arbeidsgiver og med nyttig informasjon.

Læringsmål:

Dette verktøysettet hjelper arbeidsgivere med å skape en arbeidsplass som inkluderer gode tilrettelegginger og som kan virke tiltalende på autistiske talenter. Verktøysettet vil ikke bare bidra til å forberede arbeidsgiveren og arbeidsplassen, men også beskytte personvernet til den enkelte.

Beskrivelse:

Verktøysettet er veldig nyttig for arbeidsgivere som forbereder seg på en mer inkluderende arbeidsplass. Det begynner med å se på hvordan du snakker om autisme og deretter hvordan tiltrekke talent til bedriften. Det er nyttige maler i hele verktøysettet som bedrifter kan bruke og tilpasse med sin egen logo og farger.

Kapitlene i verktøysettet fokuserer på ulike områder som bør vurderes ved ansettelse og arbeid med mennesker med ASF. Følgende kapitler er en del av verktøysettet:

- Skape en ASF-vennlig arbeidsplass
- Tiltrekke seg autistiske talenter
- Gjennomføre autisme-tilpassede intervjuer
- Orientering av den ansatte med autisme (flere sjekklister)
- Tilpasninger i arbeidsmiljøet for autistiske mennesker
- Kommunikasjonsstrategier
- Autismen - personvern og respekt
- Arbeidsgiverstøtte og statlige tilskudd (spesifikt for Irland)
- AslAm - Støtte til Voksne (spesifikk for ansettelsen)

Totalt sett fungerer verktøysettet som et godt verktøy som kan brukes av (fremtidige) arbeidsgivere, kolleger, rekrutteringsbyråer og karriererådgivere.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger: Det siste kapitlet i håndboken fokuserer på arbeidsgiverstøtte og statlige tilskudd, men spesielt til Irland. Derfor vil ikke alle verktøykassene være nyttige i hvert partnerland.

Ressurser, referanser & tilgjengelighet: *(Hvis aktuelt)*

Endelig versjon IrishJobs og AsIAM -Employer Toolkit

Læringsutbytte:

- Kunne skape en mer inkluderende arbeidsplass
- Kunne rekruttere og tiltrekke seg autistiske talenter
- Kunne gjennomføre intervjuer spesielt for personer med autisme
- Kunne forberede seg på en ny medarbeider med autisme
- Kunne skape tilrettelegging for mennesker med autisme
- Kunne kommunisere med autistiske mennesker på arbeidsplassen
- I stand til å respektere og beskytte personvernet til noen med autisme

Verktøysett for arbeidsgivere – Overgang til ansettelse**Hva? (kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)**

Et verktøysett for å støtte autistiske unge mennesker i deres første erfaringer med arbeid, videreutdanning og opplæring

Læringsmål:

Forstå autisme og hvordan man kan hjelpe unge mennesker med autisme inn på arbeidsplassen, redusere angst og gjøre det mulig for alle intervjuobjektene å demonstrere sin erfaring med selvtillit.

Beskrivelse:

Håndboken begynner med å introdusere autisme og hvordan man skal snakke med og forstå atferden til noen på spekteret. Det er viktig å legge merke til og identifisere atferd som meltdowns, shutdowns, maskering og kamuflering. Håndboken går gjennom hvordan man kan støtte denne personen. Det er et kapittel om hvordan man snakker med kolleger, arbeidsgivere og ledere om å forstå autisme, samt et faktaark og tips for arbeidsgivere fra autistiske unge mennesker. Til slutt slutter håndboken med flere lenker til andre verktøysett og en ordliste med termer.

Verktøysettet tilbyr nyttige verktøy, som for eksempel ulike maler man kan bruke, for eksempel for å invitere noen til et intervju, for å opprette en profil, sende veibeskrivelser og så videre. Verktøysettet er en smart PDF-fil slik at det er enkelt å lage din egen mal med små digitale ferdigheter.

Gjennom hele håndboken er det mange lenker til videoer og ekstra ressurser

for å bedre forstå hva som er skrevet i dokumentet.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet

Begrensninger: Denne håndboken kan skrives ut, men den er mindre nyttig siden det er viktig og nyttig å kunne spille av videoene, klikke på lenker og tilpasse malene.

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

<https://www.autismeducationtrust.org.uk/sites/default/files/2022-02/employment-toolkit-for-employers-ambitious-about-autism-new-aet-logo.pdf>

Læringsutbytte:

- Kunne diskutere autisme på en sosialt respektfull måte
- Kunne identifisere og legge merke til spesielle behov personer med autisme har (f.eks. meltdowns og shutdowns)
- Kunne opprette en invitasjon til et intervju
- Kunne lage en veibeskrivelse til et intervju
- Kunne opprette en sideprofil
- Kunne snakke med andre på en arbeidsplass om autisme

ASIAS – Asperger i arbeid og studier

Hva? (Kort beskrivelse: type aktivitet, kontekst/omgivelser)

ASIAS - Asperger i arbeid og studier, er et digitalt kartleggingsverktøy for karriereveiledning av personer med Aspergers syndrom. Verktøyet er digitalt. Det anbefales at du fysisk sitter i samme rom når du utfører kartleggingen.

Læringsmål:

Formålet med og fordelene ved å bruke verktøyet er flere, men det viktigste formålet er å gi grunnlag for å ta karrierevalg som utnytter kandidatens åpenbare styrker, samtidig som de er compatible med utfordringene diagnosen representerer for den enkelte.

Beskrivelse:

ASIAS har tre hovedfunksjoner:

1. Kartlegge styrker og identifisere individuelle behov for tilpasninger i arbeid og studier.
2. Danne grunnlag for gode og tilpassede valg av utdanning.
3. Kunne få en god jobbmatch (samsvar mellom jobbsøkerens forutsetninger og arbeidsgiverens behov).

En gjennomgang av alle områder som kan være problematiske når man har Aspergers syndrom, kan også fungere som en form for psykoedukasjon for personen som kartlegges.

Detaljer i anvendelsen av verktøyet:

ASIAS består av 144 utsagn innenfor kategoriene:

- Planlegging og organisering
- Arbeidsmiljø
- Kommunikasjon og sosial forståelse
- Personlig uttrykk
- Stress
- Stressreaksjoner
- Pauser/spisesituasjoner
- Personlig presentasjon

Uttalelsene omhandler områder som kan være utfordrende når det gjelder mestring av arbeid og studier. De er utformet på en måte som er så konkret og forståelig for kandidaten som mulig. Når alle uttalelsene er gjennomgått og kartleggingen er fullført, kan det genereres en PDF-rapport. Dette vil gi en individuell profil som viser spesifikke styrker og utfordringer for den enkelte kandidat. Etter å ha fullført kartleggingen får du muligheten til å fortsette å jobbe med tiltak knyttet til hvert område. ASIAS inneholder forslag til konkrete tiltak rettet mot både tilpasning/tilrettelegging og håndtering av diagnostiske utfordringer. Utvalgte mål er inkludert i rapporten. Tiltakene bør velges i samarbeid med kandidaten. Hensikten er å identifisere konkrete tiltak som bidrar til å øke sjansene for å lykkes i arbeid og studier i tiden som kommer. Kartleggingsprosessen gjennomføres i samtale med kandidaten, og det anbefales at du fysisk sitter i samme rom når du utfører kartleggingen.

Begrensninger:

Læringsgevinsten økes naturlig ved hyppig og gjentatt bruk. Den som kartlegger skal ha god kunnskap om Aspergers syndrom. Det anbefales at du

fysisk sitter i samme rom når du utfører kartleggingen. Verktøyet er kun utviklet på norsk, men det utarbeides en engelsk versjon. Du må betale for å få tilgang til Asias, i tillegg til antall kartlegginger. Verktøyet er en videreutvikling av det manuelle verktøyet ASWI (Asperger syndrome workplace interview, "Intervju for Arbeidsplassen"), og dette er gratis tilgjengelig online på norsk og engelsk inntil videre.

Varighet:

Erfaring har vist at det kan være lurt å spre kartleggingen over to dager / to økter på ca. 1 time hver. Tidsbruken kan variere avhengig av individuelle behov.

Materialer:

Ved å logge på www.asias.no, vil du ha tilgang til en ressurside med to videoer. Disse gir en enkel og rask innføring i hvordan du bruker ASIAs. Videoene dekker to emner:

- Praktisk innføring i bruk av verktøyet ASIAs
- Faglig innføring i kartlegging av personer med Aspergers syndrom

Ressurser, referanser og tilgjengelighet:

Samfunnsentreprenøren Spesialistbedriften AS står i samarbeid med Arne Svendsrud bak utviklingen av ASIAs. De eier rettighetene til verktøyet.

Kontakt asias@spesialistbedriften.no for forespørsler om kurs eller mer informasjon.

Læringsutbytte:

Karriereveiledning, psykoedukasjon, individuell kartlegging, kartlegging av ressurser og styrker, kartlegging av tilpasningsbehov, tiltak mot studier og/eller arbeid.

Erasmus+

